ĢENERĀLADVOKĀTA MELHIORA VATELĒ [*MELCHIOR WATHELET*] SECINĀJUMI,
sniegti 2016. gada 21. aprīlī[1]

Apvienotās lietas no C-105/15 P līdz C-109/15 P

Konstantinos Mallis un Elli Konstantinou Malli (C-105/15 P),
Tameio Pronoias Prosopikou Trapezis Kyprou (C-106/15 P),
Petros Chatzithoma un Elenitsa Chatzithoma (C-107/15 P),
Lella Chatziioannou (C-108/15 P),
Marinos Nikolaou (C-109/15 P)
pret
Eiropas Komisiju,

Eiropas Centrālo banku (ECB)

Apelācija — Kipras Republikas stabilitātes atbalsta programma — Starp Eurogrupu un Kipras iestādēm noslēgtā vienošanās tostarp attiecībā uz Kipras Republikas banku sektora pārstrukturēšanu — Kipras Centrālās bankas īstenotā šīs vienošanās daļas izpilde — Prasība atcelt tiesību aktu

I – Ievads

1. Ar savām apelācijas sūdzībām lietā C-105/15 P *Konstantinos Mallis* un *Elli Konstantinou Malli*, lietā C-106/15 P *Tameio Pronoias Prosopikou Trapezis Kyprou*, lietā C-107/15 P *Petros Chatzithoma* un *Elenitsa Chatzithoma*, lietā C-108/15 P *Lella Chatziioannou* un lietā C-109/15 P *Marinos Nikolaou* (turpmāk tekstā kopā – "*Mallis* u.c.") lūdz attiecīgi atcelt rīkojumus *Mallis* un *Malli*/Komisija un ECB (T-327/13, EU:T:2014:909), *Tameio Pronoias Prosopikou Trapezis Kyprou*/Komisija un ECB (T-328/13, EU:T:2014:906), *Chatzithoma*/Komisija un ECB (T-329/13, EU:T:2014:908), *Chatziioannou*/Komisija un ECB (T-330/13, EU:T:2014:904) un *Nikolaou*/Komisija un ECB (T-331/13, EU:T:2014:905) (turpmāk tekstā kopā – "pārsūdzētie rīkojumi"), ar ko Vispārējā tiesa noraidīja viņu prasības, kuras vērstas pret Eiropas Komisiju un Eiropas Centrālo banku (ECB) un kurās ir prasīts atcelt Eurogrupas 2013. gada 25. marta paziņojumu tostarp attiecībā uz Kipras Republikas banku sektora pārstrukturēšanu (turpmāk tekstā – "strīdīgais paziņojums"), kas noteikta kā nosacījums Eiropas Stabilizācijas mehānisma (turpmāk tekstā – "ESM") stabilitātes finansiālā atbalsta piešķiršanai.

II – Atbilstošās tiesību normas

A – *Savienības primārās tiesības*

2. Saskaņā ar LESD 137. pantu "to dalībvalstu ministru sanāksmju kārtību, kuru naudas vienība ir euro, nosaka Protokolā par Eurogrupu".

1 — Oriģinālvaloda – franču.

3. 14. protokolā par Eurogrupu (turpmāk tekstā – "Protokols Nr. 14") ir noteikts:

"1. pants

To dalībvalstu ministri, kuru naudas vienība ir euro, tiekas neoficiālās sanāksmēs. Šādās sanāksmēs vajadzības gadījumā pārrunā jautājumus, kas saistīti ar konkrētiem pienākumiem, kādus tās kopīgi uzņemas saistībā ar vienoto valūtu. Sanāksmēs piedalās Komisija. Šādās sanāksmēs, kuras sagatavo par finansēm atbildīgo ministru pārstāvji no dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro, un Komisija, uzaicina piedalīties Eiropas Centrālo banku.

2. pants

To dalībvalstu ministri, kuru naudas vienība ir euro, ar šo dalībvalstu vairākumu uz divarpus gadiem ievēlē priekšsēdētāju."

B – *ESM līgums*

4. 2012. gada 2. februārī Briselē (Beļģija) tika noslēgts Līgums par Eiropas Stabilizācijas mehānisma dibināšanu starp Beļģijas Karalisti, Vācijas Federatīvo Republiku, Igaunijas Republiku, Īriju, Grieķijas Republiku, Spānijas Karalisti, Francijas Republiku, Itālijas Republiku, Kipras Republiku, Luksemburgas Lielhercogisti, Maltu, Nīderlandes Karalisti, Austrijas Republiku, Portugāles Republiku, Slovēnijas Republiku, Slovākijas Republiku un Somijas Republiku (turpmāk tekstā – "ESM līgums"). Saskaņā ar tā 1. un 2. pantu un 32. panta 2. punktu šī līguma līgumslēdzējas puses, proti, dalībvalstis, kuru naudas vienība ir euro, savā starpā nodibina starptautisku finanšu institūciju, proti, ESM, kam ir juridiskas personas statuss. Pēc ESM līguma ratificēšanas, ko veikušas visas līguma parakstītājas puses, tas stājās spēkā 2012. gada 27. septembrī.

5. ESM līguma preambulas 1. apsvērums ir izteikts šādi:

"2010. gada 17. decembrī Eiropas Padome [Eiropadome] vienojās par nepieciešamību eurozonas dalībvalstīm nodibināt pastāvīgu stabilitātes mehānismu. Šis [ESM] pārņems uzdevumus, ko pašreiz izpilda Eiropas Finanšu stabilitātes instruments [..] un Eiropas finanšu stabilizēšanas mehānisms ("EFSM"), sniedzot finansiālu palīdzību, kur tāda ir nepieciešama, eurozonas dalībvalstīm."

6. ESM līguma 3. pantā "Mērķis" ir noteikts:

"ESM mērķis ir mobilizēt finansēšanu un sniegt stabilitātes atbalstu, ievērojot stingrus nosacījumus atbilstīgi izvēlētajam finansiālās palīdzības instrumentam, to ESM dalībnieču labā, kas piedzīvo smagas finanšu problēmas vai kam tādas draud, lai nepieciešamības gadījumā aizsargātu visas eurozonas un tās dalībvalstu finansiālo stabilitāti. Šajā nolūkā ESM ir tiesības sagādāt līdzekļus, izlaižot finanšu instrumentus vai slēdzot finanšu vai citus nolīgumus vai vienošanās ar ESM dalībniecēm, finanšu iestādēm vai citām trešām personām."

7. ESM līguma 4. panta "Struktūra un balsošanas noteikumi" 1. punktā ir noteikts šādi:

"ESM ir Valde un Direktoru padome, kā arī rīkotājdirektors un pārējais speciālais personāls, kādu var uzskatīt par nepieciešamu."

8. ESM līguma 5. pantā "Valde" ir paredzēts:

"1. Katra ESM dalībniece ieceļ Valdes locekli un tā vietnieku. Šādu iecelšanu amatā jebkurā laikā var atsaukt. Valdes loceklis ir tās ESM dalībnieces valdības loceklis, kas atbild par finansēm. Valdes locekļa vietniekam ir visas pilnvaras rīkoties Valdes locekļa vārdā pēdējā prombūtnē.

2. Valde pieņem lēmumu, vai tās priekšsēdētājam ir jābūt Eurogrupas prezidentam, kā minēts [LES] un LESD pievienotajā Protokolā (Nr. 14) par Eurogrupu, vai uz divu gadu termiņu ievēlēt priekšsēdētāju un priekšsēdētāja vietnieku no savu locekļu vidus. [..]

3. [Komisijas] loceklis, kas atbild par ekonomikas un monetārajām lietām, un [ECB] prezidents, kā arī Eurogrupas prezidents (ja viņš nav priekšsēdētājs vai kāds no vadītājiem) var piedalīties Valdes sanāksmēs kā novērotāji.

[..]

6. Valde, savstarpēji vienojoties, pieņem šādus lēmumus:

[..]

f) nodrošināt ESM stabilitātes atbalstu, ietverot ekonomikas politikas nosacījumus, kā noteikts 13. panta 3. punktā [ESM līgumā], un noteikt instrumentu izvēli un finansiālos noteikumus saskaņā ar [ESM līguma] 12. līdz 18. pantu;

g) piešķirt [Komisijai] mandātu risināt sarunas saziņā ar ECB par ekonomikas politikas nosacījumiem, kas saistīti ar katru finansiālo palīdzību, saskaņā ar [ESM līguma] 13. panta 3. punktu.

[..]"

9. ESM līguma 12. pantā "Principi" ir definēti principi, kuriem ir pakļauts stabilitātes atbalsts, un tā 1. punktā ir noteikts šādi:

"Visas eurozonas un tās dalībvalstu finanšu stabilitātes aizsardzības nepieciešamības gadījumā ESM var sniegt stabilitātes atbalstu ESM dalībniecei, ievērojot stingrus nosacījumus atbilstīgi izvēlētajam finansiālās palīdzības instrumentam. Šādi nosacījumi var būt no makroekonomikas korekcijas programmas līdz iepriekš noteikto atbilstības nosacījumu pastāvīgai ievērošanai."

10. Saskaņā ar ESM līguma 13. pantu "Stabilitātes atbalsta piešķiršanas procedūra":

"1. ESM dalībniece var adresēt stabilitātes atbalsta pieprasījumu Valdes priekšsēdētājam. Šādā pieprasījumā norāda apsveramo finansiālās palīdzības instrumentu(-us). Saņemot šādu pieprasījumu, Valdes priekšsēdētājs uztic [..] Komisijai, sadarbībā ar ECB, šādus uzdevumus:

a) izvērtēt visas eurozonas vai tās dalībvalstu finanšu stabilitātes riska esamību, ja vien ECB nav jau iesniegusi analīzi saskaņā ar [ESM līguma] 18. panta 2. punktu;

b) izvērtēt, vai valsts parāds ir ilgtspējīgs. Kad vien atbilstīgi un iespējams, sagaida, ka šāds izvērtējums tiek veikts kopā ar [Starptautisko Valūtas fondu (SVF)];

c) izvērtēt attiecīgās ESM dalībnieces faktiskās vai iespējamās finansēšanas vajadzības.

2. Pamatojoties uz ESM dalībnieces pieprasījumu un 1. punktā minēto izvērtējumu, Valde var pieņemt lēmumu principā piešķirt attiecīgajai ESM dalībniecei stabilitātes atbalstu finansiālās palīdzības instrumenta veidā.

3. Ja lēmums, ievērojot 2. punktu, tiek pieņemts, Valde uztic [..] Komisijai – sadarbībā ar ECB un, kad vien iespējams, kopā ar SVF – uzdevumu risināt sarunas ar attiecīgo ESM dalībnieci par Saprašanās memorandu ("SM"), kurā sīkāk norādīti ar finansiālās palīdzības instrumentu saistītie nosacījumi. SM saturs atspoguļo to trūkumu nopietnību, kas jārisina, un izvēlēto finansiālās palīdzības instrumentu. Vienlaikus ESM rīkotājdirektors sagatavo finansiālās palīdzības instrumenta nolīguma priekšlikumu, ietverot finansiālos noteikumus un instrumentu izvēli, kas jāpieņem Valdei.

SM pilnībā atbilst LESD paredzētajiem ekonomikas politikas saskaņošanas pasākumiem, jo īpaši ikvienam Eiropas Savienības tiesību aktam, ietverot ikvienu viedokli, brīdinājumu, ieteikumu vai lēmumu, kas adresēts attiecīgajai ESM dalībniecei.

4. [..] Komisija SM paraksta ESM vārdā, ņemot vērā iepriekšēju atbilstību [ESM līguma 13. panta] 3. punktā paredzētajiem nosacījumiem un Valdes apstiprinājumu.

5. Direktoru padome apstiprina finansiālās palīdzības instrumenta nolīgumu, precizējot piešķiramā stabilitātes atbalsta finansiālos aspektus un, ja piemērojams, palīdzības pirmā maksājuma izmaksu.

[..]

7. [..] Komisijai – sadarbībā ar ECB un, kad vien iespējams, kopā ar SVF – tiek uzticēta ar finansiālās palīdzības instrumentu saistīto nosacījumu ievērošanas uzraudzība."

C – 2013. gada 26. aprīļa saprašanās memorands

11. Kipras Republika un Komisija, rīkojoties ESM vārdā, 2013. gada 26. aprīlī parakstīja Saprašanās memorandu (*Memorandum of Understanding on Specific Economic Policy Conditionality* (Saprašanās memorands par īpašiem ekonomikas politikas nosacījumiem)) [2].

12. Tā priekšvārdā ir precizēts:

"Ekonomikas korekciju programma ļaus pārvarēt īstermiņa un vidēja termiņa finanšu, fiskālās un strukturālās problēmas, ar kurām ir saskārusies [Kipras Republika]. Galvenie programmas mērķi ir:

— atjaunot Kipras banku sektora stabilitāti, kā arī noguldītāju un tirgus uzticību, veicot pilnīgu finanšu iestāžu pārstrukturēšanu un samazināšanu, nostiprinot uzraudzību un novēršot kapitāla nepietiekamību, saskaņā ar 2013. gada 25. marta politisko vienošanos ar Eurogrupu;

[..]." [3]

13. Saprašanās memoranda pirmajā sadaļā "Finanšu sektora reforma" ir paredzēts:"1.26. Otrkārt, [*Trapeza Kyprou Dimosia Etaira Ltd* (Kipras Banka) (turpmāk tekstā – "*Trapeza Kyprou*") [4]] ar pirkuma un pievienošanas procedūras palīdzību pārņem gandrīz visus [*Cyprus Popular Bank Public Co. Ltd* (Kipras Tautas banka) (turpmāk tekstā – "*Laïki*" [5]] Kipras aktīvus par taisnīgu vērtību, kā arī tās garantētos noguldījumus un tās ārkārtas likviditātes palīdzības riska darījumus atbilstoši to nominālvērtībai. Negarantētie [*Laïki*] noguldījumi tiek saglabāti agrākajā vienībā. Mērķis ir, lai cedēto aktīvu vērtība pārsniegtu cedēto pasīvu vērtību tādējādi, ka starpība atbilst [*Laïki*] veiktajai [*Trapeza Kyprou*] rekapitalizācijai 9 % apmērā no aktīviem, kas svērti atkarībā no cedētā riska. [*Trapeza Kyprou*]

2 — Saprašanās memoranda pilns teksts ir pieejams angļu valodā Kipras Republikas Finanšu ministrijas interneta vietnē šādā adresē: http://www.mof.gov.cy/mof/mof.nsf/All/B331D12F3608B009C2257D5D00239594/$file/Memorandum%20of%20Understanding%20April%202013.pdf.

3 — Neoficiāls tulkojums.

4 — *Trapeza Kyprou Dimosia Etaira Ltd* bieži tiek saukta savā nosaukumā vai ar tās iniciāļiem angļu valodā, proti, "Bank of Cyprus" vai "BoC".

5 — Es izmantoju *Cyprus Popular Bank Public Co. Ltd, "Laïki"* ("tautas" grieķu valodā) nosaukumu grieķu valodā.

tiek rekapitalizēta tādējādi, lai programmas beigās tiktu panākts minimālais pamata kapitāla rādītājs 9 % apmērā stresa testa nelabvēlīga iznākuma gadījumā, kam būtu jāsekmē uzticības atjaunošana un finansēšanas nosacījumu normalizācija. 37,5 % no negarantētajiem noguldījumiem [*Trapeza Kyprou*] pārvēršot A kategorijas akcijās, kurām piesaistītas pilnas balsstiesības un tiesības uz dividendēm, [*Laïki*] agrākā vienība nodrošinās lielāko daļu kapitāla vajadzību ar papildu pašu kapitāla ieguldījumu. Daļa atlikušo [*Trapeza Kyprou*] neapdrošināto ieguldījumu pagaidām tiks iesaldēta, līdz tiks pabeigta neatkarīga novērtēšana, kas tiek aplūkota nākamajā punktā.

1.27. Treškārt, lai nodrošinātu kapitalizācijas mērķu sasniegšanu, līdz 2013. gada jūnija beigām ir jāveic neatkarīga detalizēta un aktualizēta [*Trapeza Kyprou*] un [*Laïki*] aktīvu novērtēšana atbilstoši banku bankrotu noregulējuma pamatnoteikumu prasībām. Šai nolūkā vēlākais līdz 2013. gada aprīļa vidum tiks panākta vienošanās par neatkarīgās novērtēšanas veikšanas noteikumiem, konsultējoties ar [Eiropas] Komisiju, ECB un SVF. Pēc šīs novērtēšanas, ja nepieciešams, tiks veikta neapdrošināto noguldījumu papildu pārvēršana par A kategorijas akcijām tādējādi, lai tiktu nodrošināts, ka programmas beigās var tikt sasniegts mērķis, kurš paredz minimālo 9 % pašu kapitāla līmeni krīzes apstākļos. Ja [*Trapeza Kyprou*] tiks pārmērīgi kapitalizēta, ņemot vērā šo mērķi, tiks veikta akciju atpirkšana, lai depozītu noguldītājiem atmaksātu pārmērīgajai kapitalizācijai atbilstošo summu."

D – *Savienības atvasinātās tiesības*

14. Padomes 2013. gada 25. aprīļa Lēmumā 2013/236/ES, kas adresēts Kiprai, par konkrētiem pasākumiem finanšu stabilitātes un ilgtspējīgas izaugsmes atjaunošanai [6] (turpmāk tekstā – "Lēmums 2013/236") ir paredzēts:

"1. pants

1. Lai sekmētu Kipras ekonomikas atgriešanos uz ilgtspējīgas izaugsmes ceļa un pie fiskālās un finanšu stabilitātes, Kipra stingri īsteno makroekonomikas korekciju programmu ("programma"), kuras galvenie elementi ir izklāstīti šā lēmuma 2. pantā. [..]

2. pants

1. Programmas galvenie mērķi ir: atjaunot Kipras banku nozares stabilitāti; turpināt nepārtrauktu fiskālās konsolidācijas procesu un īstenot strukturālās reformas, lai atbalstītu konkurētspēju un ilgtspējīgu un līdzsvarotu izaugsmi.

[..]

6. Lai atjaunotu tās finanšu sektora stabilitāti, Kipra turpina rūpīgi reformēt un pārstrukturēt banku nozari un nostiprināt dzīvotspējīgas bankas, atjaunojot to kapitālu, risinot to likviditātes jautājumus un pastiprinot to uzraudzību. Programmā paredz šādus pasākumus un rezultātus:

[..]

d) veikt pasākumus, lai mazinātu banku pārstrukturēšanas rezultātā radušās izmaksas nodokļu maksātājiem. [..]

[..]

6 — OV L 141, 32. lpp.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts Kipras Republikai.”

15. Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 21. maija Regulas (ES) Nr. 472/2013 par to eurozonas dalībvalstu ekonomiskās un budžeta uzraudzības pastiprināšanu, kurās ir vai kurām draud nopietnas finanšu stabilitātes grūtības[7] (turpmāk tekstā – “Regula Nr. 472/2013”), preambulas 3. apsvērumu:

“Savienības tiesību aktos būtu jānodrošina pilnīga atbilstība starp LESD paredzēto Savienības daudzpusējās uzraudzības sistēmu un iespējamiem finansiālās palīdzības saņemšanas politiskajiem nosacījumiem. [..]”.

16. Regulas Nr. 472/2013 tekstā ir paredzēts:

“1. pants

Priekšmets un darbības joma

1. Šajā regulā paredz noteikumus, lai stiprinātu to dalībvalstu ekonomikas un budžeta uzraudzību, kuru naudas vienība ir euro, ja minētās dalībvalstis:

[..]

b) pieprasa vai saņem finansiālu palīdzību no vienas vai vairākām citām dalībvalstīm vai trešām valstīm, [EFSM], [ESM], [EFSI] vai citas attiecīgas starptautiskas finanšu iestādes kā, piemēram, [SVF].

[..]

5. pants

Informācija par plānotajiem finansiālās palīdzības pieprasījumiem

Dalībvalsts, kas iecerējusi pieprasīt finansiālu palīdzību no vienas vai vairākām citām dalībvalstīm vai trešām valstīm, ESM, EFSI vai citas attiecīgas starptautiskās finanšu iestādes, piemēram, SVF, nekavējoties informē par šo ieceri Eurogrupas jautājumu darba grupas priekšsēdētāju, par ekonomikas un monetārajiem jautājumiem atbildīgo komisāru un ECB priekšsēdētāju.

Saņēmusi izvērtējumu no Komisijas, Eurogrupas jautājumu darba grupa rīko pārrunas par iecerēto pieprasījumu, lai *inter alia* izskatītu iespējas, kas ir pieejamas saskaņā ar spēkā esošiem Savienības vai eurozonas finanšu instrumentiem, pirms attiecīgā dalībvalsts vēršas pie potenciālajiem aizdevējiem.

Dalībvalsts, kas iecerējusi pieprasīt finanšu palīdzību no EFSM, nekavējoties informē par šo ieceri EKF priekšsēdētāju, par ekonomikas un monetārajiem jautājumiem atbildīgo komisāru un ECB priekšsēdētāju.

7 — OV L 140, 1. lpp. Kopā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 21. maija Regulu (ES) Nr. 473/3013 par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārmērīga budžeta deficīta novēršanai eurozonas dalībvalstīs (OV L 140, 11. lpp.) Regula Nr. 472/2013 veido daļu no tā sauktās “divu tiesību aktu kopuma” reformas, kuras mērķis ir nostiprināt ekonomikas integrāciju un konverģenci starp eurozonas dalībvalstīm.

6. pants

Valdības parāda atmaksājamības novērtējums

Ja dalībvalsts pieprasa finansiālo palīdzību no EFSM, ESM vai EFSI, Komisija saziņā ar ECB un, ja iespējams, ar SVF izvērtē minētās dalībvalsts valdības parāda atmaksājamību un tās faktiskās vai potenciālās finansējuma vajadzības. Ja finansiālo palīdzību paredzēts sniegt no ESM vai EFSI, Komisija minēto izvērtējumu iesniedz Eurogrupas jautājumu darba grupai, ja finansiālo palīdzību paredzēts sniegt no EFSM, to iesniedz EKF.

[..]

7. pants

Makroekonomikas korekciju programma

1. Ja dalībvalsts pieprasa finansiālo palīdzību no vienas vai vairākām citām dalībvalstīm vai trešām valstīm, EFSM, ESM, EFSI vai SVF, tā, vienojoties ar Komisiju, kas darbojas saziņā ar ECB un attiecīgā gadījumā ar SVF, sagatavo projektu makroekonomikas korekciju programmai, kuras pamatā ir ekonomisko partnerattiecību programma saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 473/2013 un kura aizstāj to, un kurā ir noteikti gada budžeta mērķi.

[..]

Makroekonomikas korekciju programmas projektā tiek pilnībā ievērots LESD 152. pants un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 28. pants. Komisija mutiski informē Eiropas Parlamenta kompetentās komitejas priekšsēdētāju un priekšsēdētāja vietniekus par makroekonomikas korekciju programmas projekta sagatavošanas progresu. Minēto informāciju uzskata par konfidenciālu.

2. Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar kvalificētu balsu vairākumu apstiprina makroekonomikas korekciju programmu, ko sagatavojusi dalībvalsts, kas pieprasa finansiālo palīdzību saskaņā ar 1. punktu.

Komisija nodrošina, ka saprašanās memorands, ko Komisija paraksta ESM vai EFSI vārdā, pilnībā atbilst makroekonomikas korekciju programmai, ko apstiprinājusi Padome.

[..]

15. pants

Balsošana Padomē

Par šajā regulā minētajiem pasākumiem balso tikai tie Padomes locekļi, kas pārstāv dalībvalstis, kuru naudas vienība ir euro, un Padome pieņem lēmumus, neņemot vērā tā Padomes locekļa balsi, kurš pārstāv attiecīgo dalībvalsti.

Pirmajā daļā minēto Padomes locekļu kvalificēto balsu vairākumu aprēķina saskaņā ar LESD 238. panta 3. punkta a) apakšpunktu.

16. pants

Regulas piemērošana attiecībā uz dalībvalstīm, kuras saņem finansiālo palīdzību

Dalībvalstīm, kuras 2013. gada 30. maijā saņem finansiālo palīdzību, šo regulu piemēro no minētās dienas.

[..]"

17. Lēmums 2013/236 tika atcelts un aizstāts ar Padomes 2013. gada 13. septembra Īstenošanas lēmumu 2013/463/ES, ar ko apstiprina Kipras makroekonomikas korekciju programmu un atceļ Lēmumu 2013/236/ES [8] (turpmāk tekstā – "Īstenošanas lēmums 2013/463").

18. Tā preambulas 6. apsvērums ir izteikts šādi:

"Pēc Regulas (ES) Nr. 472/2013 stāšanās spēkā makroekonomikas korekciju programma ir jāpieņem kā Padomes īstenošanas lēmums. Skaidrības un juridiskās noteiktības labad šī programma būtu jāpieņem no jauna, pamatojoties uz Regulas (ES) Nr. 472/2013 7. panta 2. punktu. Programmai pēc būtības vajadzētu palikt identiskai tai, kas tika pieņemta ar [Lēmumu 2013/236], bet tajā būtu jāietver arī saskaņā ar minētā lēmuma 1. panta 2. punktu veiktā pārskata rezultāti. Vienlaikus būtu jāatceļ [Lēmums 2013/236]."

19. Šī lēmuma 2. panta 5. punktā ir noteikts:

"Lai atjaunotu tās finanšu sektora stabilitāti, Kipra turpina rūpīgi reformēt un pārstrukturēt banku nozari un nostiprināt dzīvotspējīgas bankas, atjaunojot to kapitālu, risinot to likviditātes jautājumus un pastiprinot to uzraudzību. Programmā paredz šādus pasākumus un rezultātus:

[..]

c) veikt pasākumus, lai mazinātu banku pārstrukturēšanas rezultātā radušās izmaksas nodokļu maksātājiem. [..]"

III – Tiesvedības priekšvēsture

20. Kopš 2012. gada Kipras Republika ir izjutusi pieaugošu spiedienu finanšu tirgos, ņemot vērā aizvien lielākas bažas par tās publisko finanšu ilgtspēju, tostarp par nepieciešamajiem būtiskajiem publiskā atbalsta pasākumiem novājinātajam finanšu sektoram.

21. Pēc kredītreitingu aģentūru vairākkārt veiktā kredītreitingu samazinājuma Kipras valsts obligācijām Kipras Republika vairs nespēja sevi refinansēt ar tādām likmēm, kuras ļautu ilgtermiņā nodrošināt finanšu stabilitāti. Vienlaikus banku sektoram arvien nepieejamāks kļuva starptautisko tirgu finansējums un lielās finanšu iestādes saskārās ar būtisku kapitāla nepietiekamību.

22. 2012. gada pirmajos mēnešos dažas Kiprā dibinātas bankas, tostarp *Laïki* un *Trapeza Kyprou*, saskārās ar finansiālām grūtībām. Tad Kipras Republika uzskatīja par nepieciešamu veikt to rekapitalizāciju.

8 — OV L 250, 40. lpp.

23. Ņemot vērā šos smagos nelabvēlīgos ekonomiskos un finansiālos apstākļus, 2012. gada 25. jūnijā Kipras iestādes oficiāli lūdza Eurogrupas prezidentam finansiālu atbalstu EFSI/ESM, kā arī SVF aizdevuma veidā, lai atbalstītu Kipras ekonomikas ilgtspējīgas izaugsmes atjaunošanu, nodrošinātu atbilstoši darbojošos banku sistēmu un saglabātu finanšu stabilitāti Savienībā un eurozonā.

24. Eurogrupa 2012. gada 27. jūnijā aicināja Komisiju sadarbībā ar ECB, Kipras iestādēm un SVF vienoties par makroekonomikas korekciju programmu Kipras Republikai, precizējot it sevišķi tās finanšu vajadzības, un veikt atbilstošus pasākumus, lai saglabātu finanšu stabilitāti pašreizējā ļoti problemātiskajā vidē, kurā pastāv tirgus satricinājumu netiešas ietekmes draudi.

25. Kipras Republika un pārējās dalībvalstis, kuru naudas vienība ir euro, panāca politisku vienošanos par saprašanās memoranda projektu 2013. gada martā.

26. Ar 2013. gada 16. marta paziņojumu Eurogrupa šo vienošanos novērtēja atzinīgi un atgādināja dažus paredzētos pielāgošanas pasākumus, tostarp banku noguldījumu nodokļa izveidi. Eurogrupa norādīja, ka, ņemot vērā šo kontekstu, tā uzskata, ka tādas finansiālas palīdzības piešķiršana, ar kuru ir iespējams nodrošināt Kipras Republikas un eurozonas finansiālo stabilitāti, principā ir pamatota, un lūdza ieinteresētās puses paātrināt notiekošās sarunas.

27. 2013. gada 18. martā Kipras Republika uzdeva slēgt bankas 2013. gada 19. un 20. martā. Ar šajā pašā dienā sniegtu paziņojumu Eurogrupas prezidents norādīja, ka banku noguldījumu nodoklis kopā ar pieprasīto finansiālo palīdzību tiks izmantots, lai atjaunotu Kipras banku sektora dzīvotspēju un lai tādējādi nodrošinātu Kipras Republikas finansiālo stabilitāti. Tomēr viņš precizēja, ka Eurogrupa uzskata, ka pret mazajiem noguldītājiem ir jābūt citādai attieksmei nekā pret lielajiem noguldītājiem, uzsverot, cik svarīgi ir pilnībā nodrošināt noguldījumus, kuru apmērs nepārsniedz EUR 100 000. Visbeidzot Eurogrupas prezidents tās vārdā iedrošināja Kipras iestādes ātri īstenot pasākumus, par kuriem tika panākta vienošanās.

28. Kipras iestādes nolēma turpināt turēt bankas slēgtas līdz 2013. gada 28. martam, lai nepieļautu rindas pie kasēm.

29. 2013. gada 19. martā Kipras parlaments noraidīja Kipras valdības likumprojektu par nodokļa attiecībā uz visiem Kipras Republikas banku noguldījumiem uzlikšanu. 2013. gada 22. martā Kipras parlaments pieņēma jaunu likumu par kredītiestāžu sanāciju.

30. 2013. gada 25. martā Eurogrupa sniedza strīdīgo paziņojumu [9], kurā ir noteikts:

"Eurogrupa ar Kipras iestādēm ir panākusi vienošanos par galvenajiem nākotnē īstenojamas makroekonomikas korekciju programmas jautājumiem. Šo vienošanos atbalsta visas dalībvalstis, kuru naudas vienība ir euro, kā arī trīs iestādes.

[..]

Eurogrupa atzinīgi novērtē pielikumā minētos finanšu sektora pārstrukturēšanas plānus. Šie pasākumi veido pamatu finanšu sektora dzīvotspējas atjaunošanai. It īpaši tajos tiek garantēti visi noguldījumi, kuru apmērs nepārsniedz EUR 100 000, atbilstoši Savienības principiem.

[..]

9 — Strīdīgā paziņojuma pilns teksts ir pieejams vienīgi angļu valodā Komisijas interneta vietnē (http://ec.europa.eu/spain/pdf/acuerdo-eurogrupo-chipre.pdf) un Padomes interneta vietnē (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ecofin/136487.pdf).

Eurogrupa pieprasa Kipras iestādēm un Komisijai sadarbībā ar ECB un SVF pabeigt saprašanās memoranda izstrādi attiecīgo dienestu līmenī līdz aprīļa sākumam.

[..]

Eurogrupa atzīmē iestāžu lēmumu īstenot piemērotus administratīvos pasākumus, ņemot vērā unikālo un ārkārtējo situāciju, ar kuru ir saskāries Kipras finanšu sektors, un nodrošināt banku ātru atvēršanu no jauna. Eurogrupa uzsver, ka šie administratīvie pasākumi būs pagaidu pasākumi, kuri ir samērīgi un nediskriminējoši un kuri tiks stingri uzraudzīti attiecībā uz to piemērojamību un ilgumu atbilstoši līgumam.

[..]

Eurogrupa gaida, ka ESM valde varētu formāli apstiprināt finansiālās palīdzības instrumenta piešķiršanu 2013. gada aprīļa trešās nedēļas laikā, taču ar nosacījumu, ka ir pabeigtas valsts procedūras."

31. Strīdīgā paziņojuma pielikums ir formulēts šādi:

"Pēc tam, kad [Kipras Republikas] iestādes bija iesniegušas politiskos projektus, kurus Eurogrupa novērtēja ļoti atzinīgi, tika panākta vienošanās par turpmāko:

1. *Laïki* nekavējoties tiek slēgta – kopā ar visiem akcionāru, obligāciju turētāju un neapdrošināto noguldītāju ieguldījumiem – saskaņā ar Kipras Centrālās bankas [(turpmāk tekstā – "KCB")] rezolūciju, izmantojot jaunpieņemtu banku noregulējuma ietvaru.

2. *Laïki* tiek sadalīta bankā ar sliktu aktīvu kvalitāti un bankā ar labu aktīvu kvalitāti. Bankai ar sliktu aktīvu kvalitāti ir pakāpeniski jāpazūd.

3. Banka ar labu aktīvu kvalitāti tiek iekļauta [*Trapeza Kyprou*] ar banku noregulējuma ietvara palīdzību un pēc [*Trapeza Kyprou*] direktoru padomes un *Laïki* direktoru padomes apspriešanās. Tā sniegs [steidzamu atbalstu likviditātes krīzes gadījumā (*ELA*)], kas sasniedz [deviņus] miljardus euro. Vienīgi [*Trapeza Kyprou*] negarantētie noguldījumi paliks iesaldēti līdz rekapitalizēšanas īstenošanai, un tos pēc tam varēs pakļaut atbilstošiem nosacījumiem.

4. ECB valde piešķirs naudas līdzekļus [*Trapeza Kyprou*] saskaņā ar piemērojamajiem noteikumiem.

5. [*Trapeza Kyprou*] tiks rekapitalizēta, negarantētos noguldījumus pārvēršot attiecīgajos vērtspapīros par visu akcionāru un obligāciju turētāju līdzekļiem.

6. Pārvēršana notiks tā, lai tiktu nodrošināts kapitāla rādītājs 9 % apmērā programmas beigās.

7. Visi garantēto noguldījumu turētāji visās bankās tiks pilnībā aizsargāti saskaņā ar atbilstošajiem [Savienības] tiesību aktiem.

8. Programmas pakete (līdz [desmit] miljardiem euro) netiks izmantota, lai rekapitalizētu *Laïki* vai [*Trapeza Kyprou*]."

32. Tajā pašā dienā KCB valde pakļāva *Trapeza Kyprou* un *Laïki* sanācijas procedūrai.

33. 2013. gada 29. martā šim nolūkam tika publicēti divi dekrēti [10].

34. Dekrētā Nr. 103 bija paredzēta *Trapeza Kyprou* rekapitalizācija par tostarp tās akcionāru, obligāciju turētāju un negarantēto noguldītāju līdzekļiem attiecībā uz summām, kas pārsniedz EUR 100 000 [11].

35. Dekrētā Nr. 104 bija paredzēta dažu *Laïki* aktīvu un pasīvu, tostarp noguldījumu, kuru apmērs nepārsniedz EUR 100 000, nodošana *Trapeza Kyprou*. Noguldījumi, kuru apmērs pārsniedz EUR 100 000, paliek *Laïki* līdz tās likvidācijai.

36. Atbilstoši šiem dekrētiem *Laïki* un *Trapeza Kyprou* sanācijas pasākumi ir tikuši izpildīti 2013. gada 29. martā no plkst. 6 līdz plkst. 6.10 no rīta. Līdz šim brīdim *Mallis* u.c. bija noguldījumu turētāji *Trapeza Kyprou* vai *Laïki*, kuri ar minētajos dekrētos paredzēto pasākumu piemērošanu ir cietuši būtisku šo noguldījumu vērtības samazinājumu. *Mallis* u.c. norāda, ka viņi ir pazaudējuši visu, kas pārsniedz EUR 100 000.

37. Pēc Dekrētu Nr. 103 un Nr. 104 pieņemšanas Komisija uzsāka jaunas apspriešanās ar Kipras iestādēm, lai pabeigtu izstrādāt saprašanās memorandu.

38. 2013. gada 24. aprīļa sanāksmē ESM valde:

— apstiprināja, pirmkārt, ka Komisijas un ECB uzdevums bija veikt ESM līguma 13. panta 1. punktā minētos vērtējumus un, otrkārt, ka Komisijai sadarbībā ar ECB un SVF bija jārisina sarunas par saprašanās memorandu ar Kipras Republiku;

— principā nolēma piešķirt stabilitātes atbalstu Kipras Republikai finansiālās palīdzības instrumenta (turpmāk tekstā – "FPI") veidā atbilstoši ESM rīkotājdirektora priekšlikumam;

— apstiprināja saprašanās memoranda projektu, par kuru sarunas bija risinājušas Komisija (sadarbībā ar ECB un SVF) un Kipras Republika, un

— uzdeva Komisijai parakstīt šo memorandu ESM vārdā.

39. 2013. gada 25. aprīlī Padome pieņēma Lēmumu 2013/236, kura 2. panta 6. punkta d) apakšpunktā bija paredzēts, ka Kipras banku "bail-in" ir Kipras Republikas makroekonomikas korekciju programmas daļa.

40. Saprašanās memorandu 2013. gada 26. aprīlī parakstīja Kipras Republikas finanšu ministrs, KCB prezidents un Komisijas priekšsēdētāja vietnieks *O. Rehn*.

41. 2013. gada 8. maijā ESM direktoru padome apstiprināja nolīgumu par FPI, kā arī priekšlikumu par pirmās atbalsta daļas izmaksas kārtību Kipras Republikai. Šī daļa tika sadalīta divos maksājumos, kuri tika veikti attiecīgi 2013. gada 13. maijā EUR 2 miljardu apmērā un 2013. gada 26. jūnijā EUR 1 miljarda apmērā. Otrā atbalsta daļa EUR 1,5 miljardu apmērā tika samaksāta 2013. gada 27. septembrī. Pārējās daļas no EUR 100 līdz 600 miljonu apmērā tika samaksātas laikposmā no 2013. gada decembra līdz 2015. gada jūlijam.

10 — Runa ir par *To peri diasosis me idia mesa tis Trapezas Kyprou Dimosias Etaireias Ltd Diatagma tou 2013, Kanonistiki Dioikitiki Praxi No. 103* (2013. gada Dekrēts par *Trapeza Kyprou* sanāciju, izmantojot pamatkapitālu, normatīvais administratīvais akts Nr. 103; turpmāk tekstā – "Dekrēts Nr. 103", *EE*, pielikums III(I), Nr. 4645, 2013. gada 29. marts, 769.–780. lpp.) un *To Peri tis Polisis Orismenon Ergasion tis Cyprus Popular Bank Public Co Ltd Diatagma tou 2013, Kanonistiki Dioikitiki Praxi No. 104* (2013. gada Dekrēts par noteiktu *Laïki* darbības jomu pārdošanu, normatīvais administratīvais akts Nr. 104; turpmāk tekstā – "Dekrēts Nr. 104", *EE*, pielikums III(I), Nr. 4645, 2013. gada 29. marts, 781.–788. lpp.).

11 — Šī sanācijas procedūra bieži tiek dēvēta par banku noguldījumu "haircut" (diskontu) vai Kipras banku "bail-in". Termins "bail-out" nozīmē glābšanas darbību, kuras izmaksas tiek uzliktas ārējiem ieguldītājiem vai nodokļu maksātājiem. Termins "bail-in", gluži pretēji, nozīmē glābšanas darbību, kurā bankas kreditoriem ir pienākums akceptēt daļas tās parādu dzēšanu.

42. 2013. gada 21. maijā Padome pieņēma Regulu Nr. 472/2013, uz kuras pamata Lēmums 2013/236 tika atcelts un aizstāts ar Īstenošanas lēmumu 2013/463.

IV – Prasības Vispārējā tiesā un pārsūdzētie rīkojumi

43. Ar prasības pieteikumiem, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegti 2013. gada 4. jūnijā, *Mallis* u.c. cēla trīs prasības, kurās viņi lūdz:

— atcelt strīdīgo paziņojumu, "kas kā galīgs ir izteikts ar [KCB] prezidenta, kurš rīkojās [Eiropas Centrālo banku sistēmas] pārstāvja vārdā, [Dekrētu Nr. 104], ar kuru tika izlemts veikt [*Laïki*] "noteiktu darbību pārdošanu" un kurš būtībā uzskatāms par [ECB], kā arī Komisijas kopīgu lēmumu";

— pakārtoti, atzīt, ka neatkarīgi no strīdīgā paziņojuma formas un veida tas būtībā ir "[ECB] un/vai Komisijas kopīgs lēmums";

— vairāk pakārtoti – atcelt strīdīgo paziņojumu "neatkarīgi no tā formas un veida";

— vēl vairāk pakārtoti – "atcelt [ECB] un/vai Komisijas kopīgo lēmumu [..], kas pieņemts, izmantojot Eurogrupu, neatkarīgi no tā formas vai veida", un

— piespriest ECB un/vai Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

44. Ar atsevišķiem dokumentiem, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegti 2013. gada 1. un 9. oktobrī, Komisija un ECB izvirzīja iebildes par nepieņemamību saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 114. pantu. To prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— noraidīt prasību kā nepieņemamu un

— piespriest *Mallis* u.c. atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

45. Ar pārsūdzētajiem rīkojumiem Vispārējā tiesa noraidīja prasības kopumā kā nepieņemamas.

46. Lai gan *Mallis* u.c. lūdza atcelt Eurogrupas 2013. gada 25. marta paziņojumu un viņu prasības tomēr bija vērstas pret Komisiju un ECB (kas bija apstiprināts viņu rakstveida apsvērumos) [12], vispirms Vispārējā tiesa pārsūdzēto rīkojumu 38.–50. punktā izvērtēja to, vai strīdīgais paziņojums var tikt attiecināts uz Komisiju un ECB.

47. Pamatojoties uz Protokolu Nr. 14, kurā ir paredzēts, ka Eurogrupa ir eurozonas dalībvalstu ministru neformāla sanāksme, kurā "pārrunā jautājumus, kas saistīti ar konkrētiem pienākumiem, kurus tās kopīgi uzņemas saistībā ar vienoto valūtu" [13], pārsūdzēto rīkojumu 44. punktā Vispārējā tiesa norādīja, ka nav "iespējams uzskatīt, ka Eurogrupu kontrolē[ja] Komisija vai ECB un ka tā rīkoj[ās] kā šo iestāžu pilnvarnieks" [14].

48. Pārsūdzēto rīkojumu 46.–50. punktā Vispārējā tiesa arī noraidīja domu, ka strīdīgais paziņojums varētu tikt attiecināts uz ESM, jo to, iespējams, kontrolē Komisija un ECB.

49. Pārsūdzēto rīkojumu 51.–62. punktā Vispārējā tiesa pakārtoti izvērtēja arī jautājumu, vai strīdīgais paziņojums rada tiesiskas sekas trešajām personām.

12 — Skat. pārsūdzēto rīkojumu 37. punktu.

13 — Protokola Nr. 14 1. pants.

14 — Pārsūdzēto rīkojumu 44. punkts.

50. Šajā ziņā tā nosprieda, ka, pat ja strīdīgajā paziņojumā ir ietverti formulējumi, kas varētu šķist kategoriski, it īpaši tie, kuri attiecās uz *Laïki* slēgšanu un negarantēto banku noguldījumu vērtības samazināšanu, šie apgalvojumi nevar tikt lasīti izolēti, bet, "tieši pretēji, tie [bija] jāskata visā to kontekstā, kurš skaidri norāda uz [strīdīgā] paziņojuma tīri informatīvo raksturu" [15].

V – Tiesvedība Tiesā

51. Ar savām 2015. gada 27. februāra apelācijas sūdzībām, kuras iesniegtas Tiesā 2015. gada 4. martā, *Mallis* u.c. lūdz Tiesu:

— atcelt apstrīdētos rīkojumus un

— atcelt rīkojumu piespriest atlīdzināt tiesāšanās izdevumus pirmajā instancē.

52. Ar saviem atbildes rakstiem uz apelācijas sūdzībām Komisija un ECB lūdz Tiesu:

— noraidīt apelācijas sūdzības un

— piespriest apelācijas sūdzību iesniedzējiem atlīdzināt visus tiesāšanās izdevumus.

VI – Apelācijas sūdzības

53. Uzreiz norādu, ka es ierosināšu Tiesai noraidīt attiecīgās apelācijas sūdzības, bet tajās radušos jautājumu svarīgums attiecībā uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, to radniecība ar Tiesas judikatūru (spriedumi *Pringle*, C-370/12, EU:C:2012:756, un *Gauweiler* u.c., C-62/14, EU:C:2015:400), saistība (vai saiknes neesamība) starp ESM sistēmu un Savienības tiesībām, kā arī Tiesas lēmums atrisināt šīs apelācijas sūdzības ar spriedumu (turklāt tāpat kā apelācijas sūdzības apvienotajās lietās C-8/15 P, C-9/15 P un C-10/15 P par prasībām atcelt tiesību aktu un atlīdzināt zaudējumus saistībā ar saprašanās memorandu) un uzticēt tās virspalātai mani mudina vispirms norādīt dažus ievada apsvērumus pirms *Mallis* u.c. izvirzīto pamatu izskatīšanas.

A – *Ievada apsvērumi*

1) Par Eurogrupu

54. Tā kā Eurogrupa nav minēta LESD 263. panta pirmajā daļā un nav viena no septiņām Savienības iestādēm, kuras ir norādītas LES 13. panta 1. punktā, par tās aktiem var celt prasību atcelt tiesību aktu tikai tad, ja Eurogrupa var tikt uzskatīta par Padomes sastāvu vai Savienības struktūru.

55. Eurogrupa skaidri ir minēta LESD 137. pantā, kurā attiecībā uz tās sastāvu un sanāksmju kārtību ir norādīts uz LESD Protokolu Nr. 14.

56. No šīm tiesību normām skaidri izriet, ka Eurogrupu veido eurozonas dalībvalstu finanšu ministri, kuru sanāksmēs ir aicināta piedalīties Komisija un ECB.

57. Protokolā Nr. 14 ir paredzēts, ka šie ministri "tiekas neoficiālās sanāksmēs" un ka viņi "uz divarpus gadiem ievēlē priekšsēdētāju".

15 — Pārsūdzēto rīkojumu 61. punkts.

58. LES 16. panta 6. punktā turklāt ir paredzēts, ka Padome sanāk vairākos sastāvos, kuru sarakstu Eiropadome pieņem saskaņā ar LESD 236. panta a) punktu. Saskaņā ar šo sarakstu, kas noteikts Padomes reglamenta I pielikumā [16], Padome tiekas desmit dažādos sastāvos [17], kuros neietilpst Eurogrupa.

59. Starp Eurogrupu un Padomi ir atrodama saikne tajā, ka Eurogrupa parasti tiekas vienu reizi mēnesī "Ekonomikas un finanšu" padomes sesijas laikā [18] un ka Eurogrupas jautājumu darba grupas priekšsēdētāja birojs [19] atrodas Padomes ģenerālsekretariātā Briselē [20].

60. Turklāt LESD ir paredzēta īpaša balsošanas kārtība Padomē par pasākumiem attiecībā uz dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro. Proti, LESD 136. panta 2. punkta pirmajā daļā ir noteikts, ka "balsošanā [..] piedalās tikai tie Padomes locekļi, kas pārstāv dalībvalstis, kuru naudas vienība ir euro", kas attiecībā uz Eurogrupu vēl liek domāt par to, ka dalībvalstis, kuru naudas vienība nav euro, pat nepiedalās šajās sanāksmēs.

61. Lai gan pastāv šie saskares punkti, es uzskatu, ka Eurogrupa nav Padomes sastāvs ne tikai tāpēc, ka LESD tai nav piešķirta šī kvalifikācija un tajā netiekas visas Savienības dalībvalstis, bet arī tāpēc, ka tām attiecīgi ir piešķirtas atšķirīgas funkcijas. Eurogrupa ir forums, kurā dalībvalstis, kuru naudas vienība ir euro, pārrunā "jautājumus, kas saistīti ar konkrētiem pienākumiem, kurus tās kopīgi uzņemas saistībā ar vienoto valūtu" [21], lai gan, kā ir paredzēts LES 16. panta 1. punktā, Padomes funkcijas ir daudz plašākas un ietver tostarp Savienības likumdošanas pilnvaru īstenošanu kopā ar Parlamentu un citu lēmumu pieņemšanas pilnvaru, kuras ar LESD ir piešķirtas vienīgi Padomei, īstenošanu.

62. Tādējādi tas, ka Eurogrupa nevarētu tikt uzskatīta par Padomes sastāvu, automātiski nenozīmē, ka tā nav Savienības struktūra LESD 263. panta pirmās daļas izpratnē.

63. Tomēr, lai gan ar Lisabonas līgumu "Savienības struktūru" akti ir tikuši pievienoti ar prasību atcelt tiesību aktu apstrīdamiem aktiem, lai izvairītos no tā, ka dažiem no tiem ir imunitāte attiecībā uz tiesvedību, Eurogrupai, kas nav minēta LESD 263. pantā, nav juridiskas personas statusa.

64. Nekas ne LESD, ne judikatūrā neliecina par to, ka LESD autori būtu paredzējuši atteikties no šīs prasības [22]. Katru reizi, kad LESD ir bijusi vēlēšanās padarīt par piemērojamu LESD 263. pantu, nepieprasot juridiskās personas statusu, tajā ir skaidri minētas attiecīgās iestādes un struktūras neatkarīgi no tā, vai tā ir Eiropadome (pievienota ar Lisabonas līgumu) vai Reģionu komiteja [23].

65. Tādējādi, neskarot iespējamību attiecināt šos tiesību aktus uz kādu LESD 263. pantā minēto iestādi, proti, Savienības struktūru, kam ir juridiskas personas statuss, es nedomāju, ka Eurogrupa varētu tikt uzskatīta par Savienības struktūru LESD 263. panta pirmās daļas izpratnē.

16 — Skat. Padomes 2009. gada 1. decembra Lēmumu 2009/937/ES, ar ko pieņem Padomes reglamentu (OV L 325, 35. lpp.).

17 — Vispārējās lietas; ārlietas; ekonomikas un finanšu lietas; tieslietas un iekšlietas; nodarbinātība; sociālā politika; veselība un patērētāji; konkurence (iekšējais tirgus, rūpniecība, pētniecība un kosmoss); transports, telekomunikācijas un enerģētika; lauksaimniecība un zivsaimniecība; vide; izglītība, jaunatne, kultūra un sports.

18 — Skat. Padomes interneta vietni šādā adresē: http://www.consilium.europa.eu/fr/council-eu/eurogroup/.

19 — Eurogrupas jautājumu darba grupa ir Eurogrupas sanāksmju sagatavošanas struktūra, kurā ietilpst eurozonas dalībvalstu pārstāvji Ekonomikas un finanšu komitejā, kā arī Komisijas un ECB pārstāvji.

20 — Skat. Padomes interneta vietni šādā adresē: http://www.consilium.europa.eu/fr/council-eu/eurogroup/eurogroup-working-group/.

21 — Protokola Nr. 14 1. pants.

22 — Skat. spriedumu *Elitaliana*/*Eulex Kosovo* (C-439/13 P, EU:C:2015:753, 58. un 59. punkts).

23 — Es atzīmēju, ka Revīzijas palāta nav minēta LESD 263. panta pirmajā daļā, lai gan, kā ir paredzēts LES 13. panta 1. punktā, tā ir Savienības iestāde, nevis tikai tās struktūra. Jautājums, vai iestādes *a fortiori* ir jāuzskata par Savienības struktūrām vai arī šis iztrūkums ir aizmiršana vai izpausme tam, ka attiecībā uz to aktiem nevar celt prasību atcelt tiesību aktu, vēl nav ticis uzdots.

66. Protams, šis secinājums varētu radīt problēmu saistībā ar efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principu [24], bet tikai tad, ja Līgumā Eurogrupai būtu piešķirtas pilnvaras pieņemt aktus, kas rada saistošas tiesiskās sekas attiecībā uz trešajām personām, kas tā nav, jo Eurogrupa ir diskusiju forums, nevis lēmējinstitūcija. Turklāt šis raksturojums nozīmē, ka ECB piedalīšanās Eurogrupas sanāksmēs nav pretrunā tās neatkarībai, kura garantēta LESD 282. panta 3. punktā un kura Savienības iestādēm un struktūrām, kā arī dalībvalstu valdībām ir jāievēro.

67. Līdz ar to Eurogrupas akti nav atceļami, pamatojoties uz LESD 263. pantu.

2) Par ESM un tā valdi

68. ESM līgums neietilpst Savienības tiesību sistēmā. Proti, kā Tiesa ir nospriedusi sprieduma *Pringle* (C-370/12, EU:C:2012:756) 180. punktā, "dalībvalstis, izveidojot tādu stabilizācijas mehānismu kā ESM, kura izveidei [..] ar LES un LESD Savienībai nav piešķirta nekāda īpaša kompetence, neīsteno Savienības tiesību aktus [..]" [25].

69. Saskaņā ar ESM līguma 4. panta 1. punktu ESM ir valde (patiesībā ESM dalībvalstu finanšu ministri, kā tas ir precizēts ESM līguma 5. panta 1. punktā), direktoru padome un rīkotājdirektors, un tās vadības augstākā struktūra, protams, ir valde.

70. Valdes priekšsēdētājs principā ir Eurogrupas prezidents (ESM līguma 5. panta 2. punkts).

71. Tādējādi ir acīmredzams, ka līdz šim brīdim Eurogrupai un ESM valdei ir tieši tāds pats sastāvs, jo kopš tā izveides valde ir nolēmusi, ka to vada Eurogrupas prezidents.

72. Runājot par Komisiju un ECB, ESM līguma 5. panta 3. punktā ir paredzēts, ka Komisijas loceklis, kas atbild par ekonomikas un monetārajām lietām, un ECB prezidents var piedalīties valdes sanāksmēs kā novērotāji.

73. Dalībvalstij, kura iecerējusi pieprasīt no ESM finansiālu palīdzību, ir jāievēro ESM līguma 13. pantā izklāstītā procedūra.

74. Atbilstoši šī panta 1. punktam minētajai dalībvalstij ir jāadresē stabilitātes atbalsta pieprasījums valdes priekšsēdētājam, kurš uzdod Komisijai to izvērtēt sadarbībā ar ECB.

75. ESM līguma 13. panta 2. punktā ir paredzēts, ka ESM valde var pieņemt lēmumu principā piešķirt stabilitātes atbalstu pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij, pamatojoties uz tās pieprasījumu un Komisijas un ECB veikto šī pieprasījuma vērtējumu.

76. Saskaņā ar ESM līguma 13. panta 3. punktu, ja tiek pieņemts šāds lēmums, valde uztic Komisijai un ECB, "un, kad vien iespējams, kopā ar SVF – [..] risināt sarunas ar attiecīgo [dalībvalsti] par Saprašanās memorandu [..], kurā sīkāk norādīti ar finansiālās palīdzības instrumentu saistītie nosacījumi".

77. Ir jāprecizē, ka atbilstoši ESM līguma 5. panta 6. punkta g) apakšpunktam valdei, savstarpēji vienojoties, ir jādefinē ekonomikas politikas nosacījumi, kas saistīti ar finansiālo palīdzību grūtībās nonākušajai dalībvalstij.

24 — Šajā ziņā skat. ģenerāladvokāta N. Jēskinena [*N. Jääskinen*] secinājumus lietā *Elitaliana*/*Eulex Kosovo* (C-439/13 P, EU:C:2014:2416, 51. punkts): "Lai arī tiesību norma par juridiskās personas statusa piešķiršanu attiecīgajai struktūrai nav skaidri paredzēta, es uzskatu, ka LESD 263. panta piektās daļas formulējums ir pamats nopietnai prezumpcijai tādā nozīmē, ka gadījumā, ja iestādes izveido struktūras, kas var pieņemt privātpersonām saistošus lēmumus, tiesību aizsardzības līdzeklim tomēr ir jābūt."

25 — Skat. arī šī sprieduma 105. punktu.

78. Saskaņā ar ESM līguma 13. panta 4. punktu Komisija paraksta saprašanās memorandu ESM vārdā, ņemot vērā iepriekšēju atbilstību 3. punktā paredzētajiem nosacījumiem un valdes apstiprinājumu.

79. Tad ESM direktoru padome apstiprina "finansiālās palīdzības instrumenta nolīgumu" [26].

80. Pēc tam attiecīgā dalībvalsts veic valsts pasākumus, kas nepieciešami saprašanās memorandā ietverto apņemšanos īstenošanai.

81. Es atgādinu, ka sprieduma *Pringle* (C-370/12, EU:C:2012:756) 161. punktā saistībā ar ESM līgumā Komisijai un ECB uzticētajām funkcijām Tiesa ir nospriedusi, ka, "lai cik svarīgas tās nebūtu, tomēr [tās] neietver nekādas pilnvaras tām pašām pieņemt lēmumus. Turklāt darbības, ko šīs divas iestādes veic šī paša līguma ietvaros, rada saistības tikai ESM" [27].

82. Tomēr es atzīmēju, ka saskaņā ar ESM līguma 13. panta 4. punktu, manuprāt, Komisijai ir saprašanās memoranda bloķēšanas pilnvaras (un uzdevums kā līgumu uzraudzītājai), ja tas tomēr nav saderīgs ar LESD paredzētajiem ekonomikas politikas saskaņošanas pasākumiem, kā tas ir prasīts šī paša panta 3. punktā. Ir taisnība, ka šis Komisijas atteikums izpildīt saprašanās memoranda parakstīšanas ESM vārdā mandātu lielā mērā ir neiespējams ("teorētisks", kā norādīja Komisija tiesas sēdē), jo Komisija uzraudzīs ESM līguma 13. panta 3. punktā prasīto saderīgumu visos procesa posmos, sākot no grūtībās nonākušās dalībvalsts pieprasījuma, taču šī politiskā neiespējamība nekādi nemaina juridisko konstatējumu. Tādējādi ikviena Komisijas veiktā parakstīšana notiek tikai ESM vārdā un, kā norādīts sprieduma *Pringle* (C-370/12, EU:C:2012:756) 161. punktā, rada saistības tikai ESM, kas līdz ar to ir vienīgais attiecīgo lēmumu saturošo aktu autors.

83. Turklāt, ņemot vērā, ka domstarpības, kuras ir saistītas ar ESM līgumu (un tādējādi ESM aktiem), var iesniegt Tiesā tikai saskaņā ar pušu īpašas vienošanās procedūru (LESD 273. pants), kas paredzēta ESM līguma 37. panta 3. punktā [28], Tiesas kompetencē nav lemt par prasību atcelt tiesību aktu, kas būtu vērsta pret ESM pieņemtu aktu, pamatojoties uz LESD 263. pantu.

84. Tāpat ar valsts pasākumiem, kuri pieņemti, vienīgi pamatojoties uz saprašanās memorandu, dalībvalstis neīsteno Savienības tiesības, pat ja ESM līguma 13. panta 3. punkta otrajā daļā ir paredzēts, ka "[Saprašanās memorands] pilnībā atbilst [..] ikvienam Eiropas Savienības tiesību aktam [..]" [29].

85. Tomēr uz pasākumiem, kuri ir saprašanās memoranda priekšmets un kuri ir pieņemti ESM ietvaros, līdz šim vairāk vai mazāk detalizēti attiecās arī Padomes lēmums, kuru Padome pieņēmusi LESD ietvaros [30], proti, procedūra, kuru, iespējams, ir noteikušas bažas par to, ka saprašanās memorands nav juridiski saistošs.

86. Šo hipotēzi apstiprina atsevišķu valstu tiesu nolēmumi.

26 — ESM līguma 13. panta 5. punkts.

27 — Piedalīšanās valdes sanāksmēs novērotāju statusā, sarunu risināšana par saprašanās memorandu, tā parakstīšana un saprašanās memoranda īstenošanas, ko veic attiecīgā dalībvalsts, uzraudzība.

28 — Skat. spriedumu *Pringle* (C-370/12, EU:C:2012:756, 170.–176. punkts).

29 — Skat. arī spriedumu *Pringle* (C-370/12, EU:C:2012:756, 174. punkts).

30 — Skat. Kipras Republikas gadījumā Lēmumu 2013/236, kura 2. panta 6. punkta d) apakšpunktā ir noteikts, ka "[makroekonomikas korekciju] programmā paredz šādus pasākumus un rezultātus: [..] veikt pasākumus, lai mazinātu banku pārstrukturēšanas rezultātā radītās izmaksas nodokļu maksātājiem". Šī izmaksu nodokļu maksātājiem samazināšana pavisam noteikti nozīmē noguldītāju līdzdalību un tādējādi banku noguldījumu samazinājumu. Skat. arī Grieķijas Republikas gadījumā grozīto Padomes 2010. gada 8. jūnija Lēmumu 2010/320/ES, kas adresēts Grieķijai, lai pastiprinātu un paplašinātu fiskālo uzraudzību, un ar ko Grieķijai pieprasa veikt budžeta deficīta samazināšanas pasākumus, kurus uzskata par nepieciešamiem, lai novērstu pārmērīgu budžeta deficītu (OV L 145, 6. lpp.), kā arī grozīto Padomes 2011. gada 12. jūlija Lēmumu 2011/734/ES, kas adresēts Grieķijai, lai pastiprinātu un paplašinātu fiskālo uzraudzību, un ar ko Grieķijai pieprasa veikt budžeta deficīta samazināšanas pasākumus, kurus uzskata par nepieciešamiem, lai novērstu pārmērīgu budžeta deficītu (OV L 296, 38. lpp.)

87. *Symvoulio tis Epikrateias* (Valsts padome, Grieķija) saistībā ar Grieķijas Republikas attiecīgi 2010. un 2012. gadā parakstīto pirmo un otro saprašanās memorandu, piemēram, ir nospriedusi, ka tie nav bijuši starptautiski līgumi, jo puses neuzņēmās savstarpējus pienākumus un tajos nebija paredzēts mehānisms, lai noteiktu par pienākumu Grieķijas iestādēm izpildīt to noteikumus [31]. *Symvoulio tis Epikrateias* (Valsts padome, Grieķija) uzskata, ka šie memorandi bija tikai politiska programma, ko attiecīgā dalībvalsts bija paredzējusi īstenot, lai varētu saņemt finansiālo palīdzību [32]. Citiem vārdiem sakot, minētie memorandi nebija juridiski saistoši instrumenti.

88. Lai izdarītu šādu konstatējumu, *Symvoulio tis Epikrateias* (Valsts padome) balstījās uz to, ka tad, ja saprašanās memorandi būtu bijuši juridiski saistoši, Padome nebūtu pieņēmusi Lēmumu 2010/320 [33].

89. Visos gadījumos šie dalībvalstij adresētie Padomes lēmumi ļauj uzskatīt, ka valsts pasākumi, kas pieņemti, izpildot apņemšanās, kuras dalībvalsts uzņēmusies attiecībā pret ESM, ir Savienības tiesību īstenošana, pat ja saprašanās memorands nav Savienības tiesību akts, tomēr ar nosacījumu, ka šie pasākumi ir pārņemti Padomes lēmumā, kas pieņemts pēc saprašanās memoranda parakstīšanas.

90. Tādējādi, kā Vispārējā tiesa ir nospriedusi rīkojumos *ADEDY* u.c./Padome (T-541/10, EU:T:2012:626, 87. punkts) un *ADEDY* u.c./Padome (T-215/11, EU:T:2012:627, 99. punkts) [34], Padomes pieņemtie lēmumi, pārņemot apņemšanās, kuras saprašanās memorandā ir uzņēmusies grūtībās nonākusī dalībvalsts, privātpersonas nevar skart tieši [35] LESD 263. panta ceturtās daļas izpratnē, kas padara viņu prasības atcelt tiesību aktu par nepieņemamām.

91. Tomēr, ņemot vērā, ka ESM līguma 13. panta 3. punktā ir noteikts, ka saprašanās memorandā ietvertajiem pasākumiem ir "pilnībā [jā]atbilst" Savienības tiesībām, ciktāl šie pasākumi tiek pārņemti Padomes lēmumos, dalībvalstīm saskaņā ar LES 19. panta 1. punkta otro daļu ir pienākums nodrošināt "tiesību aizsardzības līdzekļus, kas ir pietiekami efektīvi tiesiskās aizsardzības nodrošināšanai", ļaujot attiecīgās dalībvalsts tiesām uzdot Tiesai prejudiciālus jautājumus par šo lēmumu un tādējādi par attiecīgās makroekonomikas korekciju programmas spēkā esamību [36].

3) Par Regulu Nr. 472/2013

92. Iepriekš minēto pastiprina Regulas Nr. 472/2013 pieņemšana, pat ja tā *ratione temporis* nav piemērojama strīdīgajam paziņojumam.

93. Šīs regulas mērķis, kā ir norādīts tās preambulas trešajā apsvērumā, ir "Savienības tiesību aktos [nodrošināt] pilnīgu atbilstību starp LESD paredzēto Savienības daudzpusējās uzraudzības sistēmu un iespējamiem finansiālās palīdzības saņemšanas politiskajiem nosacījumiem", citiem vārdiem sakot, atbilstību starp ESM līgumu un LESD.

31 — Skat. *Symvoulio tis Epikrateias* (Valsts padome) (plēnums) Nr. 668/2012, 27. punkts, un *Symvoulio tis Epikrateias* (Valsts padome) (plēnums) Nr. 2307/2014, 19. punkts.

32 — Skat. *Symvoulio tis Epikrateias* (Valsts padome) (plēnums) Nr. 668/2012, 27. punkts, un *Symvoulio tis Epikrateias* (Valsts padome) (plēnums) Nr. 2307/2014, 19. punkts.

33 — Skat. *Symvoulio tis Epikrateias* (Valsts padome) (plēnums) Nr. 668/2012, 27. punkts.

34 — Nav pārsūdzēti Tiesā.

35 — Principā nebija jāizvērtē, vai viņi bija skarti individuāli, jo nosacījumi ir kumulatīvi. Tomēr es domāju, ka šajās lietās prasītāji nevarētu tikt uzskatīti arī par individuāli skartiem.

36 — Attiecībā uz izskatāmo lietu ir jānorāda, ka saskaņā ar *Anotato Dikastirio tis Kyprou* (Kipras Republikas Augstākā tiesa) judikatūru noguldītājiem, kurus ir skārusi to kontu vērtības samazināšana, nav intereses celt prasību atcelt Dekrētus Nr. 103 un Nr. 104, jo šie dekrēti neattiecas uz attiecībām starp valsti un privātpersonām, bet ir adresēti attiecīgajām bankām, proti, *Laïki* un *Trapeza Kyprou* (spriedumi, 2013. gada 7. jūnijs, *Myrto Christodoulou* u.c. pret *Kentrikis Trapezas Kyprou* u.c., lieta Nr. 553/2013 u.c., un 2014. gada 9. oktobris, *Vias Dimitriou* u.c. pret *Kentriki Trapeza Kyprou* u.c., lieta Nr. 1034/2013 u.c.). Saskaņā ar šo judikatūru noguldītāji, pamatojoties uz viņu līgumiskajām attiecībām ar banku, var pret banku celt prasību par zaudējumu atlīdzību civillietu tiesās, kas ir tiesvedība, uz kuru varētu tikt aicināta Kipras Republika. Šajā kontekstā varētu tikt uzdots jautājums par Dekrētu Nr. 103 un Nr. 104 tiesiskumu un to saderīgumu ar Savienības tiesībām, lai noteiktu bankas un valsts civiltiesisko atbildību. Sākotnēji tas man nešķiet pietiekami, lai būtu atbilstoši LES 19. panta prasībām.

94. Tādējādi 5.–7. pantā ir precizēts veids, kā Komisijai un ECB ir jāīsteno funkcijas, kuras tām ir uzticētas ar ESM līguma 13. pantu, ir paredzēta makroekonomikas korekciju programmas projekta pieņemšana (ESM līguma 13. panta 3. punktā minētā saprašanās memoranda cits nosaukums) un tās apstiprināšana, ko veic Padome un eurozonas dalībvalstis, kurām vienīgajām ir balsošanas tiesības [37].

95. Atspoguļojot ESM līguma 13. panta 7. punktu, Regulas Nr. 472/2013 7. panta 4. punktā "troikai", proti, "Komisijai, kas darbojas saziņā ar ECB un attiecīgā gadījumā – ar SVF", ir uzticēts uzdevums uzraudzīt dalībvalsts sasniegto progresu saprašanās memoranda īstenošanā.

96. Tādā pašā veidā kā ESM līguma 13. panta 3. punkta otrajā daļā ir paredzēts, ka saprašanās memorandam ir "pilnībā [jā]atbilst" Savienības tiesību aktiem, Regulas Nr. 472/2013 7. panta 1. punkta pēdējā daļā ir noteikts, ka makroekonomikas korekciju programma ir saderīga ar LESD 152. pantu un Hartas 28. pantu.

97. Pēc Regulas Nr. 472/2013 stāšanās spēkā Lēmums 2013/236, kas adresēts Kipras Republikai, tika atcelts un aizstāts ar Lēmumu 2013/463, "skaidrības un juridiskās noteiktības labad" [38] no jauna pieņemot makroekonomikas korekciju programmu.

98. Pat ja privātpersonas nevar pierādīt, ka šie īstenošanas lēmumi viņas skar tieši [39], saskaņā ar LES 19. panta 1. punkta otro daļu dalībvalstīm jebkādā veidā ir jānodrošina "tiesību aizsardzības līdzekļi, kas ir pietiekami efektīvi tiesiskās aizsardzības nodrošināšanai" [40]. Kā esmu paskaidrojis šo secinājumu 91. punktā, valsts tiesām ir jābūt pilnvarām Tiesai uzdot prejudiciālus jautājumus par īstenošanas lēmuma spēkā esamību un makroekonomikas korekciju programmas saderību ar LESD, vispārējiem Savienības tiesību principiem un Hartu.

B – *Par pirmo un trešo pamatu*

1) Lietas dalībnieku argumenti

99. Savā pirmajā un trešajā pamatā *Mallis* u.c. norāda, ka pārsūdzētajos rīkojumos nav norādīts pamatojums attiecībā uz Vispārējās tiesas nostāju par iestādi, kura patiesībā un faktiski ir pieņēmusi lēmumu par noguldījumu vērtības samazināšanu bankās *Laïki* un *Trapeza Kyprou* vai kura katrā ziņā būtu veicinājusi vai noteikusi to, lai šo samazināšanu īstenotu Kipras iestādes, it īpaši, pieņemot Dekrētus Nr. 103 un Nr. 104. Proti, Vispārējā tiesa neesot ņēmusi vērā faktu, ka šī samazināšana izriet vienīgi no kārtības un nosacījumiem, kurus Komisija un ECB ar strīdīgo paziņojumu ir noteikusi Kipras Republikai.

100. *Mallis* u.c. apgalvo, ka Vispārējā tiesa neesot izvērtējusi viņu apgalvojumu, ka Eurogrupa nevar tikt uzskatīta tikai par diskusiju forumu. Tā kā tai nav uzticētas vai deleģētas Komisijas un ECB pilnvaras, no tā esot jāsecina, ka Eurogrupa ir līdzeklis, kuru izmantojot Komisija un ECB pieņem lēmumus par īpašiem jautājumiem saistībā ar ESM un finansiālo stabilitāti.

37 — Skat. Regulas Nr. 472/2013 15. pantu.

38 — Īstenošanas lēmuma 2013/463 preambulas 6. apsvērums.

39 — Skat. šo secinājumu 90. punktu.

40 — Skat. šo secinājumu 36. zemsvītras piezīmi.

101. Turklāt, pēc *Mallis* u.c. uzskata, Komisija un ECB ir strīdīgā paziņojuma "patiesās autores". Šajā ziņā viņi apgalvo, ka Vispārējā tiesa nevarēja neņemt vērā, kā tā to ir izdarījusi, ne savu pašas konstatējumu, kas norādīts pārsūdzēto rīkojumu 61. punktā, ka strīdīgajā paziņojumā ir ietverta virkne formulējumu, "kas varētu šķist kategoriski", ne Komisijas un ECB lomu saistībā ar ESM līgumu, kurā noteikts, ka Komisija risina sarunas un paraksta saprašanās memorandu, un sadarbībā ar ECB nodrošina, lai attiecīgā dalībvalsts īstenotu šajā memorandā paredzētos pasākumus.

102. Komisija norāda, ka *Mallis* u.c. nav identificējuši pārsūdzēto rīkojumu punktus, kuros būtu pieļauta kļūda tiesību piemērošanā. Tādēļ apelāciju sūdzību pirmais pamats esot jāuzskata par nepieņemamu. Katrā ziņā tas neesot pamatots, ņemot vērā, ka pārsūdzētie rīkojumi ir pietiekami pamatoti.

103. Pēc Komisijas uzskata, savās apelācijas sūdzībās *Mallis* u.c. bez nekāda pamatojuma ir norādījuši, ka strīdīgais paziņojums būtībā ir ECB un Komisijas kopīgs lēmums, kuras rīkojas, "izmantojot Eurogrupu". Šo apgalvojumu Vispārējā tiesa esot noraidījusi, sniedzot detalizētu argumentāciju.

104. Arguments, ka Vispārējā tiesa nav izvērtējusi faktu, ka Kipras Republika, it īpaši KCB valde, ir tikai piemērojusi Eurogrupas lēmumus, neesot efektīvs, jo tas ir balstīts uz kļūdainu pieņēmumu, ka strīdīgo paziņojumu ir pieņēmušas Komisija un ECB. Katrā ziņā runa esot par nepieņemamu un neefektīvu argumentu, jo tam neesot nekādas saiknes ar Vispārējās tiesas vērtējumu par apstrīdēta akta tiesiskumu.

105. ECB norāda, ka *Mallis* u.c. mēģina apšaubīt Vispārējās tiesas secinājumu par faktiem. Turklāt nerodoties nekādas šaubas, ka šajā faktu vērtējumā nav pieļauta nekāda kļūda tiesību piemērošanā, jo *Mallis* u.c. apgalvojumi, pēc ECB uzskata, nav pamatoti ar konkrētu argumentāciju vai judikatūru.

106. ECB uzskata, ka savās apelācijas sūdzībās *Mallis* u.c. katrā ziņā nav snieguši ne vismazāko argumentāciju, lai pamatotu savu apgalvojumu, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, nospriežot, ka Komisija un ECB nav strīdīgā paziņojuma patiesās autores, un vienīgi ir atkārtojuši argumentus, kurus Vispārējā tiesa ir noraidījusi.

2) Vērtējums

107. Tā kā pirmā un trešā pamata mērķis tieši ir apstrīdēt Vispārējās tiesas sniegto konstatējumu, ka strīdīgais paziņojums nav attiecināms ne uz Komisiju, ne ECB, tie ir aplūkojami kopā, uzskatot, ka tie pietiekami skaidri attiecas uz pārsūdzēto rīkojumu 41.–50. punktu.

108. Šo secinājumu 54.–82. punktā ietvertie apsvērumi būtībā man liek secināt, ka strīdīgais paziņojums nevar tikt attiecināts uz Komisiju vai ECB un ka šajā jautājumā Vispārējā tiesa nav pieļāvusi nekādu kļūdu tiesību piemērošanā. Proti, šīs procedūras ietvaros Komisija un ECB iesaistās tikai kā ESM valdes pilnvarotās pārstāves, lai risinātu sarunas par saprašanās memorandu, to uzraudzītu un saskaņā ar pilnvarojumu parakstītu. Turklāt, kā Vispārējā tiesa ir norādījusi pārsūdzēto rīkojumu 43. punktā, ne no noteikumiem par Eurogrupu, ne no faktiem neizriet, ka "šai struktūrai Komisija vai ECB būtu deleģējusi pilnvaras, [..], ne tas, ka šīs iestādes var īstenot kontroles pilnvaras attiecībā pret to vai adresēt tai ieteikumus un vēl mazāk – saistošas instrukcijas".

109. Tādējādi man rodas jautājums (pat ja tas neko nemaina attiecīgo apelācijas sūdzību iznākumā), vai Vispārējai tiesai prasības pieteikums nebūtu bijis uzreiz jāatzīst par nepieņemamu, jo tas skaidri bija vērsts pret Komisiju un ECB, lai tiktu atcelts Eurogrupas akts.

110. Protams, kā Vispārējā tiesa ir nospriedusi pārsūdzēto rīkojumu 36. punktā, "ja prasības pieteikumā kļūdas dēļ kā atbildētājs norādīta persona, kas nav apstrīdētā akta autors, tas nav iemesls prasības pieteikuma nepieņemamībai, ja tajā ir iekļautas ziņas, kuras ļauj nepārprotami noteikt, kas ir persona, pret kuru tas ir vērsts, – tādas kā apstrīdētā akta nosaukums un tā autors".

111. Ir taisnība, ka Tiesa ir atzinusi par pieņemamu prasību, kas vērsta pret Eiropas Investīciju banku (EIB), nevis pret tās valdi laikā, kad saskaņā ar EEK līguma 180. panta b) punktu Tiesas kompetencē bija izskatīt strīdus attiecībā uz domstarpībām saistībā ar EIB valdi [41]. Tā ir nospriedusi, ka, "lai gan prasības pieteikuma ievaddaļā Banka ir minēta kā atbildētāja, prasības pieteikumā skaidri ir veikta atsauce uz EEK līguma 180. panta b) punktu un tās ievaddaļā ir precizēts, ka prasības mērķis ir "atcelt Bankas valdes lēmumu". Šīs ziņas ļauj nepārprotami noteikt, ka prasība ir vērsta pret valdi kā attiecīgo Bankas struktūru un ka prasības pieteikums atbilst Reglamenta 38. panta 1. punkta prasībām" [42].

112. Nesen Tiesa ir atzinusi par pieņemamu prasību atcelt tiesību aktu attiecībā uz Parlamenta un Padomes direktīvu, kuru iesniegusi Spānijas Karaliste, bet kura bija vērsta vienīgi pret Padomi [43]. Tiesa ir nospriedusi, ka, "tā kā prasības pieteikuma sākotnējā versijā "Parlamenta un Padomes" [Direktīva 2002/15/ES] tika minēta kā prasības par atcelšanu priekšmets, tas liek secināt – netieši, bet nepārprotami, Parlaments kopā ar Padomi ir atbildētāji un nevar apšaubīt to, ka prasītājas nodoms no paša sākuma bija celt prasību pret abām iestādēm" [44].

113. Turklāt Spānijas Karaliste bija labojusi savu prasības pieteikumu prasības iesniegšanas termiņā, lai norādītu Parlamentu un Padomi kā atbildētājus, un tādējādi Parlaments ir varējis piedalīties tiesvedībā un sevi aizstāvēt.

114. Es neuzskatu, ka izskatāmajā lietā ir pieļauta tāda veida "kļūda", kāda ir konstatēta rīkojumā Komisija/EIB (85/86, EU:C:1986:292), kā arī spriedumā Spānija un Somija/Parlaments un Padome (C-184/02 un C-223/02, EU:C:2004:497), kas neliedza lietās, kurās tika pasludināts šis rīkojums un šis spriedums, labot prasības pieteikumu. Turklāt, kā izriet no pārsūdzēto rīkojumu 37. punkta, *Mallis* u.c. ir uzsvēruši savu lēmumu vērst savas prasības pret Komisiju un ECB, nevis Eurogrupu.

115. Tādējādi, lai gan izskatāmajā lietā Vispārējā tiesa nevarēja piemērot jēdzienu "kļūda", uz kuru tā norāda pārsūdzēto rīkojumu 36. punktā [45] saistībā ar strīdīgā paziņojuma attiecināšanas uz Komisiju un ECB analīzi, tā būtu varējusi balstīties uz citu Tiesas judikatūru [46], lai veiktu šo analīzi.

116. Proti, sava sprieduma Parlaments/Padome un Komisija (C-181/91 un C-248/91, EU:C:1993:271) 14. punktā Tiesa bija nospriedusi, ka "tas, ka akts tiek kvalificēts kā "dalībvalstu lēmums", nav pietiekami, lai tas varētu izvairīties no pārbaudes, kas ieviesta ar [LESD 263.] pantu. Vēl ir jāpārbauda, vai aplūkojamais akts, ņemot vērā tā saturu un visus apstākļus, kuros tas ir ticis pieņemts, īstenībā nav Padomes lēmums". No minētā izriet, ka, tā kā Eurogrupa nav Savienības struktūra, pārsūdzēto rīkojumu 38.–50. punktā Vispārējā tiesa uz šī pamata varēja izvērtēt strīdīgā paziņojuma attiecināšanu uz Komisiju un ECB.

41 — Skat. rīkojumu Komisija/EIB (85/86, EU:C:1986:292).

42 — Skat. rīkojumu Komisija/EIB (85/86, EU:C:1986:292, 6. punkts).

43 — Skat. spriedumu Spānija un Somija/Parlaments un Padome (C-184/02 un C-223/02, EU:C:2004:497).

44 — Skat. spriedumu Spānija un Somija/Parlaments un Padome (C-184/02 un C-223/02, EU:C:2004:497, 17. punkts).

45 — Skat. šo secinājumu 110. punktu.

46 — Skat. sprieduma Parlaments/Padome un Komisija (C-181/91 un C-248/91, EU:C:1993:271) 19. un 20. punktu, kurā Tiesa ir noraidījusi argumentu, ka tas, ka Komisijai tiek uzticēta pārvaldība attiecībā uz īpašu atbalstu Bangladešai, bija pietiekami, lai uz Padomi attiecinātu dalībvalstu pārstāvju lēmumu, ar kuru šis atbalsts tika piešķirts, jo "ar [EKL] 155. panta ceturto ievilkumu netiek izslēgts, ka dalībvalstis uztic Komisijai rūpēties par dalībvalstu tāda pasākuma saskaņošanu, kas ir kopīgi veikts, pamatojoties uz Padomes ietvaros vienojušos dalībvalstu pārstāvju aktu".

117. Līdz ar to, lai gan ir pieļauta kļūda tās analīzes pamatojumā, kuru ir veikusi Vispārējā tiesa par strīdīgā paziņojuma attiecināšanu uz Komisiju un ECB, šī analīze varēja tikt veikta un pamatota ar citu motīvu.

118. Katrā ziņā apelāciju sūdzību pirmais un trešais pamats būtu jānoraida kā nepamatoti.

C – *Par otro pamatu*

1) Lietas dalībnieku argumenti

119. Savā otrajā pamatā *Mallis* u.c. uzskata, ka Vispārējā tiesa ir kļūdaini noraidījusi viņu apgalvojumu, ka strīdīgais paziņojums ir apstrīdams akts, jo tas ir radījis tiesiskas sekas un ir radījis tādu tiesisko un faktisko situāciju, kurā nonākuši apelācijas sūdzību iesniedzēji. Turklāt Vispārējā tiesa esot atbalstījusi patvaļīgu apgalvojumu, ka par noguldījumu vērtības samazināšanu ir atbildīga vienīgi Kipras Republika.

120. Komisija norāda, ka šis pamats nav pamatots, jo Vispārējā tiesa ir detalizēti izklāstījusi iemeslus, kādēļ apstrīdētais akts nevar radīt tiesiskas sekas trešajām personām. Kā to pamatoti esot norādījusi Vispārējā tiesa, tas izrietot gan no noteikumiem, kuri regulē Eurogrupas darbību un saskaņā ar kuriem tā nav pilnvarota pieņemt juridiski saistošus aktus, gan no strīdīgā paziņojuma formulējuma, kam ir tīri informatīvs raksturs.

121. ECB apgalvo, ka apelācijas sūdzību iesniedzēji nav izvirzījuši precīzus argumentus, lai pierādītu, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, kad tā ir uzskatījusi, ka Eurogrupai nav pilnvaru pieņemt saistošus pasākumus un tādējādi pēc definīcijas tās paziņojumi nerada tiesiskas sekas trešajām personām LESD 263. panta izpratnē. Turklāt ECB atgādina, ka apelācijas sūdzībā ir precīzi jānorāda izvirzītie tiesību pamati un argumenti. Taču *Mallis* u.c. esot tikai apgalvojuši, ka Vispārējai tiesai esot bijis atšķirīgi jāinterpretē iepriekš minētās daļas, neizvirzīdami tiesību argumentu šajā ziņā. Arī šis pamats esot jānoraida kā acīmredzami nepieņemams.

2) Vērtējums

122. Ir jāatgādina, ka "saskaņā ar pastāvīgo judikatūru iebildumi, kas vērsti pret Vispārējās tiesas nolēmuma papildu motīviem, nevar izraisīt šī nolēmuma atcelšanu un tāpēc ir neefektīvi" [47].

123. Tā kā Vispārējās tiesas analīze pārsūdzēto rīkojumu 51.–62. punktā ir veikta "tikai pakārtoti", otrais pamats, pat ja tas ir bijis pamatots, nevarētu izraisīt pārsūdzēto rīkojumu atcelšanu.

124. Līdz ar to runa ir par pamatu, kas nav efektīvs un kas ir jānoraida.

125. Tādējādi, lai sniegtu izsmeļošu atbildi, atsaucoties uz šo secinājumu 54.–67. punktu un ārpus manas argumentācijas par Eurogrupas kā Savienības struktūras statusa esamību vai neesamību LESD 263. panta pirmās daļas izpratnē, man nešķiet, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, nospriežot, ka strīdīgais paziņojums nevar radīt tiesiskas sekas trešajām personām.

47 — Rīkojums *Schneider Electric*/Komisija (C-188/06 P, EU:C:2007:158, 64. punkts). Šajā ziņā skat. arī spriedumus *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija (C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P, EU:C:2005:408, 148. punkts) un ITSB/*Celltech* (C-273/05 P, EU:C:2007:224, 56. un 57. punkts), kā arī rīkojumu *Piau*/Komisija (C-171/05 P, EU:C:2006:149, 86. punkts).

126. Protams, kā to ir likusi saprast Vispārējā tiesa pārsūdzēto rīkojumu 61. punktā (kurā runa ir par "formulējumiem, kas varētu šķist kategoriski"), strīdīgā paziņojuma valoda un saturs pilnībā neatbilst Eurogrupas definīcijai un uzdevumiem, kuri ir atrodami Protokolā Nr. 14, proti, neformāla eurozonas dalībvalstu ministru sanāksme, kurā "pārrunā jautājumus, kas saistīti ar konkrētiem pienākumiem, kādus tās kopīgi uzņemas saistībā ar vienoto valūtu".

127. Es it īpaši atsaucos uz strīdīgā paziņojuma daļām, kurās Eurogrupa paziņo, ka tā ir panākusi vienošanos ar Kipras iestādēm attiecībā uz galvenajiem makroekonomikas korekciju programmas jautājumiem, un kurās Eurogrupa pieprasa tām, kā arī Komisijai, ECB un SVF pabeigt saprašanās memoranda, kurā ir pārņemti šie elementi, izstrādi [48].

128. Šie galvenie jautājumi, kuri ir pārņemti strīdīgajā paziņojumā, kā arī tā pielikumā, bija banku noguldījumu garantēšana EUR 100 000 apmērā, *Laïki* slēgšana, tās sadalīšana "labajā" un "sliktajā" bankā, tas, ka "labo" banku pārņem *Trapeza Kyprou*, un ieguldītāju līdzdalība šo abu banku sanācijas procedūrā negarantēto summu apmērā [49], un šī pēdējā minētā elementa tiesiskumu *Mallis* u.c. bija apstrīdējuši ar savām prasībām atcelt tiesību aktu Vispārējā tiesā.

129. Tomēr Eurogrupa ir norādījusi, ka tā "pieņem" Kipras finanšu sektora pārstrukturēšanas plānu, "atzīmē" Kipras iestāžu apņemšanās un "sagaida", ka ESM valde īsā laikposmā apstiprinās finansiālās palīdzības instrumenta nolīguma priekšlikumu, un tā ir valoda, kas atklāj to, ka lēmums nerada saistošas tiesiskās sekas.

130. Turklāt norādu, ka strīdīgais paziņojums ir ticis pieņemts 2013. gada 25. martā, pēc tam, kad 2013. gada 19. martā Kipras parlaments noraidīja likumprojektu, kurā ir bijis noteikts nodoklis attiecībā uz visiem Kipras banku noguldījumiem, proti, nosacījums, kuru Eurogrupa bija minējusi savā 2013. gada 16. marta paziņojumā, uzskatot, ka finansiālās palīdzības piešķiršana Kipras Republikai principā bija pamatota [50].

131. Es arī norādu, ka Kipras iestādes nekavējoties veica citus valsts pasākumus, kas ļāva īstenot strīdīgajā paziņojumā minēto politisko vienošanos. Proti, banku noguldījumu vērtības samazināšana *Laïki* un *Trapeza Kyprou* tika paredzēta ar Dekrētiem Nr. 103 un Nr. 104, kurus pieņēma KCB un kuri stājās spēkā 2013. gada 29. martā [51].

132. Šī virkne, protams, pierāda, ka Eurogrupai neapšaubāmi ir ievērojama politiska ietekme un ka dalībvalstis saista vienošanās, kuras ir panāktas šajā forumā. Tomēr ar to vien nepietiek, lai uzskatītu, ka strīdīgais paziņojums ir radījis saistošas tiesiskās sekas trešajām personām Tiesas judikatūras izpratnē.

133. Līdz ar to es piekrītu Vispārējās tiesas apsvērumam pārsūdzēto rīkojumu 61. punktā. Saskaņā ar šo apsvērumu Eurogrupas izlemtie pasākumi "nevar tikt lasīti izolēti, bet, tieši pretēji, tie ir jāskata visā to kontekstā, kurš skaidri norāda uz [strīdīgā] paziņojuma tīri informatīvo raksturu".

48 — "Eurogrupa ir panākusi vienošanos ar Kipras iestādēm par galvenajiem nākotnē īstenojamas makroekonomikas korekciju programmas jautājumiem. Šo vienošanos atbalsta visas dalībvalstis, kuru naudas vienība ir euro, kā arī [Komisija, ECB un SVF] [..]. Eurogrupa pieprasa Kipras iestādēm un Komisijai sadarbībā ar ECB un SVF pabeigt saprašanās memoranda izstrādi attiecīgo dienestu līmenī līdz [aprīļa] sākumam [..]."

49 — Skat. šo secinājumu 30. un 31. punktu.

50 — Skat. šo secinājumu 25.–29. punktu.

51 — Skat. šo secinājumu 32.–35. punktu.

134. Citādi ir attiecībā uz Lēmuma 2013/236 un Īstenošanas lēmuma 2013/463 normām [52], kuru attiecīgi 2. panta 6. punkta d) apakšpunktā un 2. panta 5. punkta c) apakšpunktā Kipras Republikas apņemšanās samazināt banku noguldījumu vērtību tiek pārvērsta juridiski saistošā pienākumā. Tomēr šīs tiesību normas nav minētas izskatāmajās apelācijas sūdzībās.

135. Šo iemeslu dēļ *Mallis* u.c. apelāciju sūdzību otrais pamats būtu jānoraida.

D – *Par ceturto pamatu*

1) Lietas dalībnieku argumenti

136. Savu ceturto pamatu *Mallis* u.c. vērš pret to, ka viņiem ir ticis piespriests atlīdzināt tiesāšanās izdevumus pirmajā instancē, un norāda, ka, ja apelācija tiktu apmierināta, nebūtu jāpiespriež viņiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, kas radušies pirmajā instancē.

137. Komisija norāda, ka pieteikumu par tiesāšanās izdevumu noteikšanu tiesvedībā apelāciju sūdzību iesniedzēji ir kļūdaini iesnieguši kā apelācijas pamatu.

138. ECB norāda, ka šī pamata mērķis ir novilcināt pārsūdzēto rīkojumu izpildi, un šajā ziņā atgādina, ka saskaņā ar LESD 278. pantu un Tiesas statūtu 60. panta pirmo daļu apelācijas iesniegšana neaptur attiecīgā akta piemērošanu.

2) Vērtējums

139. Kā Tiesa ir nospriedusi rīkojuma *Schmoldt* u.c./Komisija (C-342/04 P, EU:C:2005:562) 65. punktā, "saskaņā ar Tiesas statūtu 58. panta otro daļu "apelāciju nevar iesniegt tikai par tiesāšanās izdevumu apjomu vai lietas dalībnieku, kuram jāsedz šie tiesāšanās izdevumi". Turklāt saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, pieņemot, ka visi citi apelācijas sūdzības pamati ir noraidīti, piemērojot šo noteikumu, prasījumi par Vispārējās tiesas lēmuma par tiesāšanās izdevumiem iespējamo nelikumību jānoraida kā nepieņemami" [53].

140. Tā kā ceturtais pamats attiecas uz tiesāšanās izdevumiem un visi citi pamati ir jānoraida, arī ceturtais pamats ir jānoraida kā nepieņemams.

VII – Secinājumi

141. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, es ierosinu Tiesai:

— apelācijas sūdzības noraidīt un

— piespriest *Konstantinos Mallis*, *Elli Konstantinou Malli*, *Tameio Pronoias Prosopikou Trapezis Kyprou*, *Petros Chatzithoma*, *Elenitsa Chatzithoma*, *Lella Chatziioannou* un *Marinos Nikolaou* segt savus, kā arī atlīdzināt Komisijas un ECB tiesāšanās izdevumus vienādās daļās.

52 — Skat. pēc analoģijas *Symvoulio tis Epikrateias* (Valsts padome) (plēnums) Nr. 668/2012, 27. punkts, un *Symvoulio tis Epikrateias* (Valsts padome) (plēnums) Nr. 2307/2014, 19. punkts, kā arī šo secinājumu 86.–88. punktu.

53 — Šajā ziņā skat. arī spriedumus *Henrichs*/Komisija (C-396/93 P, EU:C:1995:280, 65. un 66. punkts); Komisija un Francija/*TF1* (C-302/99 P un C-308/99 P, EU:C:2001:408, 31. punkts); *Freistaat Sachsen* u.c./Komisija (C-57/00 P un C-61/00 P, EU:C:2003:510, 124. punkts), kā arī *Tralli* /ECB (C-301/02 P, EU:C:2005:306, 88. punkts).